

De beste adviezen uit de praktijk EN NU... AAN DE SLAG!

Deze publicatie staat vol inspirerende verhalen van docenten en andere 'verbinders' tussen onderwijs en bedrijfsleven. Samen met Laura Polder, voormalig leraar van het jaar in Amsterdam en aanjager van Katapult, zetten we de beste adviezen op een rij.

DE 4 GOUDEN TIPS VAN LAURA POLDER

Tip 1: praat met elkaar over onderwijs

"Waarom geven we les? Zijn we tevreden met hoe we lesgeven? Wat is het doel van ons onderwijs? Ik denk dat we elkaar als docenten samen met studenten veel meer vragen mogen stellen en daar ook iets mee moeten doen, in plaats van te denken: dit werkt al tien jaar zo, straks komt de inspectie weer langs, het is al druk genoeg... We hebben zelf veel touwtjes in handen, dus inspireer elkaar, creëer lef en laten we daar wat mee doen!"

Tip 2: richt scholing op de vragen die ertoe doen

"Nu de vernieuwingen steeds meer van docenten vragen, denk ik dat we heel andere scholingen en studiedagen moeten organiseren. Niet over wat de directie denkt dat we nodig hebben, maar over vragen als: waar doen we het voor? Waar leiden we jongeren voor op? Hoe zorgen we voor eigenaarschap?"

"MINDER OVERLEGGEN, MEER BRAINSTORMEN"

Tip 3: kom niet met ideeën, maar bedenk ze samen

"Je moet in een PPS goed opletten dat je elkaar niet kwijtraakt. Veranderingen kunnen hard gaan en op divers fronten plaatsvinden, dus zit meer samen, niet per se om te overleggen, maar om te brainstormen. Creëer inspiratiemomenten. Nu werken we vaak in onze eigen tijd ideeën uit en komen dan samen om die ideeën te bespreken. Dan hebben we allebei uren zitten werken op totaal verschillende stukken. Zonde van de tijd. Volgens mij moeten we veel meer naast elkaar gaan zitten en samen in gesprek zijn over wat voor onderwijs we willen. Natuurlijk is de vraag dan wel: van wie is dit, en hoe creëer je het samen? Elk bedrijf dat erbij komt, wil zijn zegje doen. Dat is even zoeken, maar zoeken maakt nieuwsgierig."

Tip 4: durf te vragen

"Vraag om je heen. En als je ergens tegen een muur aanloopt, vraag dan verder. Ik heb nog nooit 'nee' gekregen op een vraag. Hoogstens: het kan nu niet, of: ik weet iemand anders."

Laura Polder is docent burgerschap op MBO College West, onderdeel van het ROC van Amsterdam, en sociaal ondernemer. Zij is betrokken bij de PPS Landlustlab, een organisatie voor buurtverbinding in Amsterdam-West, en is aanjager van Katapult.

TIPS & TRICKS

PPS -Tips voor iedereen

- Werk vanuit gelijkwaardigheid: de een is professional in zijn onderwijsinstelling, de ander professional in zijn bedrijf. Geef elkaar dat vertrouwen.
- Zet studenten in op vraagstukken die voor een bedrijf n t niet irritant genoeg zijn om er meteen iets aan te doen, maar die wel een kostenpost vormen waar het bedrijf last van heeft.
- Trek de samenwerking zo breed mogelijk. Je hebt mensen en praktijkmensen op alle niveaus nodig. En maak altijd tandems van theorie docenten en praktijkbegeleiders. Dan dwing je niemand in het keurslijf van een ander en kan iedereen zijn bijdrage leveren.
- De sleutel tot succes is frequent overleggen wat de arbeidsmarkt over drie jaar of vijf jaar vraagt en wat het onderwijs op dit moment biedt. En daar jaarlijks slagen in maken.
- Kijk bij iemand anders in de keuken. De mensen die bij ons langskomen worden altijd enthousiast.
- Mijn adviezen: 1) ga het gewoon doen, 2) vraag vergiffenis achteraf, 3) wees niet bang om fouten te maken, 4) als je erin gelooft, accepteer dan ook dat het tijd kost, 5) als je er geen energie uit krijgt, stop er dan mee.
- De samenwerking loopt goed als je korte lijnen hebt. Zorg dat je niet van veel lagen afhankelijk bent voor besluitvorming.

PPS - Tips voor docenten

- Werk je met studenten met beperkingen, communiceer daar dan over met al het personeel op de werkvloer. En zorg dat je zelf op de vloer bent, of in elk geval dichtbij. Een probleempje kun je dan veel sneller terugkoppelen, waardoor je de angel eruit haalt.
- Als docent weet je veel van een vak. Vraag jezelf af: hoe kan ik hier voor studenten iets leuks van maken? Eén van de mogelijkheden is dat je met bedrijven dingen gaat doen.
- Als je het leuk vindt om studenten te leren nadenken, dan moet je naar het onderwijs toe. Laat je studenten nadenken. Dan vragen ze vanzelf naar je kennis.
- Verzorg je een opleiding in een bedrijf, zorg dan dat je heel goed in contact bent met het management. Vaak maakt men zich weinig zorgen over de inhoud van een opleiding. Maar het gewenste resultaat komt er alleen maar als het management daadwerkelijk betrokken is.
- Als je als docent een private organisatie wil binnenkomen, zorg dan dat je van tevoren goed het doel voor ogen hebt. Wat wil je, hoe wil je het implementeren, waarom is het zowel goed voor jouw leerlingen als voor die organisatie?
- Vergeet jezelf niet, maar luister vooral goed naar de rest. Beweeg mee. Je moet het samen doen.
- Zet de student centraal. Als je wilt dat studenten enthousiast blijven over het werkveld, dan moet je ze warm maken tijdens hun opleiding. Het is aan de school  n aan de stageplaatsen om dat te doen.

Met dank aan...

De tips in dit hoofdstuk zijn afkomstig van: Ton Arts, Jacques Berkers, Karin Bogers, Coen van Dijk, Bertus Faber, Elton van Ginkel, Cindy Halman, Jasia Janssen, Meine Jansma, Monique van Kasteren, René Knapen, Marja Legius, Bart van der Meijden, Susan Metz, René Mondriaan, Laura Polder, Teade Punter, Maarten van Rijn, Sjaak Verwaaijen, Claire van der Voort, Hannan Zerda en Britt Swinkels.

Tips voor wie een PPS gaat opzetten

- Schrijf je missie/visie op 1 A4'tje. Dan raak je niet verdwaald in lange beleidsteksten en dwing je jezelf om tot de kern van de samenwerking te komen.
- De samenwerking moet straks van het bedrijf en de docenten komen. Laat docenten dus al tijdens de ontwikkeling van het project een duidelijke rol spelen en betrek hen bij de benadering van bedrijven. En zorg dat ook bedrijven het idee hebben dat ze inbreng hebben in het geheel en dat je samen iets opbouwt.
- Doe je een RIF-aanvraag, geef daarin dan aandacht aan de rol van professionalisering, meer dwingend dan vrijblijvend. Professionalisering is noodzakelijk als je meer docenten wilt betrekken.
- Neem altijd studenten mee in het ontwerp van een leeromgeving. Wij weten dan wel ongeveer wat we willen, maar als zij het niet voelen en ervaren, er geen eigenaarschap over mogen pakken, dan lukt het niet.
- In een PPS denk je heel groot: het zijn afspraken voor vier jaar. Het is belangrijk dat je die weet te vertalen in deelprojecten die behapbaar en overzichtelijk zijn, waar je energie van krijgt en waar je anderen ook in mee krijgt.
- Blijf bij het ontwerpen van het onderwijsconcept niet hangen in technologische problemen. Schakel tijdig technologische expertise in.

PPS - Tips voor bedrijven

- Het is misschien lastig om toe te geven dat je sommige probleemstellingen niet helemaal kunt tackelen, maar je krijgt binnen zo'n PPS wel toegang tot een denktank aan jonge mensen die heel anders kijken naar zaken. Ik zou het maar eens beluisteren, wie weet.
- Profiteer van het feit dat oudere praktijkmensen kunnen opbloeien als er van hun ervaring gebruik gemaakt wordt.
- Samenwerking met onderwijs, docenten en studenten zorgt ook voor een meer lerende organisatie van het bedrijf zelf.
- Hybride docenten leveren door sterke betrokkenheid zowel meerwaarde voor onderwijs als bedrijf.

PPS -Tips voor het onderwijs

- Let op de continuïteit. Zorg dat de PPS niet aan één persoon binnen de school gekoppeld is, maar aan een groep of afdeling. Dan blijft bij het wegvallen van een docent de samenwerking intact.
- Werk met bedrijven die de ruimte hebben om studenten goed te laten begeleiden. Startups willen ook graag, maar die hebben het vaak zo druk dat de prioriteit niet altijd bij studenten ligt.
- Je kunt als onderwijsinstelling niet alle ontwikkelingen meepakken. Maak een keuze en pak die thema's ook echt goed op.
- Werk het alumni-beleid verder uit. Je kunt veel makkelijker gaan samenwerken met de praktijk als je contact houdt met je oud-studenten.

PPS - Veelgenoemde obstakels en belemmeringen

- Strakke wettelijke kaders, met name voor het mbo
- Wederzijds gebrek aan inlevingsvermogen bij school en bedrijf
- Vrijblijvendheid voor studenten
- Onduidelijkheid over de gewenste moeilijkheidsgraad van praktijkopdrachten
- Verschil in belangen van school en bedrijf
- Traagheid van de onderwijsorganisatie